

Beroep tegen ontslag op staande voet wegens fraude schoolexamens.
Bij een ontslag op staande voet moet sprake zijn van een objectieve en een subjectieve beoordeling. Gelet op het hiervoor overwogene staat voor de Commissie genoegzaam vast, dat is voldaan aan het objectieve criterium van de aanwezigheid van een dringende reden.

Met betrekking tot het subjectieve criterium overweegt de Commissie het volgende. De subjectieve zijde van de dringende reden houdt in, dat van de werkgever redelijkerwijs niet kan worden gevergd de werknemer met inachtneming van de normale opzegtermijn te ontslaan. Bij een geval van examenfraude kan een school in redelijkheid het standpunt innemen dat met een docente die zich daaraan schuldig maakt niet meer verder gewerkt kan worden. Ten overvloede wordt erop gewezen dat niet gebleken is dat appellante door de schoolleiding zou zijn aangezet tot het opvijzelen van de cijfers. De wens van de schoolleiding om bij het nakijken van het werk rekening te houden met de leerweg, kan niet worden opgevat als het aanzetten tot het aanbrengen van aanpassingen zoals door appellante gepleegd. Door het handelen van appellante wordt de goede naam van de school geraakt. Beroep ongegrond.

COMMISSIE VAN BEROEP VOOR HET PROTESTANTS CHRISTELIJK VOORTGEZET ONDERWIJS EN HOGER BEROEPSONDERWIJS

CvB.VO/HBO.2010.122-U.2011.001

1. Het procesverloop.

1.1 Bij schrijven van 7 juli 2010 heeft drs. J. , algemeen rector van de onder verweerder ressorterende Christelijke Scholengemeenschap *** te R. (hierna: de school), appellante mededeling gedaan van het besluit de arbeidsovereenkomst met haar met onmiddellijke ingang op te zeggen wegens dringende redenen en van het besluit dat zij op staande voet is ontslagen.

1.6 Naar aanleiding van het verhandelde ter zitting heeft de Commissie op 26 oktober 2010 een tussenuitspraak gedaan, samengevat inhoudende dat zij het nodig acht ter zitting de door verweerder ingeschakelde deskundige drs. P.L. Zevenbergen te Kampen als getuige-deskundige te horen omtrent het door hem uitgevoerde grafologisch onderzoek alsmede als getuigen te horen de heer P., examensecretaris, mevrouw Z., administratief medewerkster, en mevrouw S. *S*, toezichthoudster bij de examens Biologie. Voorts acht de Commissie het noodzakelijk te kunnen beschikken over de zeven originele examenwerkstukken die onderdeel hebben uitgemaakt van het grafologisch onderzoek.

1.7 Vervolgens heeft de Commissie de voortgezette behandeling van de zaak vastgesteld op 1 december 2010.

De gemachtigde van appellante heeft medegedeeld, dat hij een aantal personen als getuige c.q. deskundige wil doen horen. De Commissie heeft daarmee ingestemd. Per email van 29 november 2010 heeft gemachtigde aan de griffier van de Commissie medegedeeld, dat hij niet meer zal optreden als raadsman van appellante.

De zitting vond plaats te Utrecht. Namens verweerder waren daarbij aanwezig mr. Ko, mevrouw H. en mevrouw D. , voornoemd. Als getuigen zijn gehoord drs. P.L. Zevenbergen (hierna: Zevenbergen), schriftdeskundige, de heer *P*, teamleider/docent aan de school, mevrouw *S* , docent aan de school, en mevrouw *Z* , administratief medewerkster aan de school. Appellante is met kennisgeving niet verschenen. Omtrent de door appellante gewenste getuige(n) c.q. deskundige(n) heeft de Commissie niets meer vernomen.

2. De standpunten van partijen.

2.1 Het standpunt van appellante.

Samengevat komt het standpunt van appellante, zoals verwoord in de stukken en ter zitting nader toegelicht, neer op het volgende.

2.1.1 Appellante is van mening dat geen dringende redenen aanwezig zijn voor ontslag op staande voet en dat ook overigens niet is voldaan aan de voor zo een ontslag geldende criteria. Zij heeft daartoe het volgende aangevoerd.

2.1.2 Zij betwist, dat zij tegenstrijdige verklaringen heeft afgelegd, zoals verweerder beweert. Tijdens het gesprek op 5 juli 2010 werd zij met allerlei vragen geconfronteerd, waarop zij niet direct antwoord kon geven; verweerder had haar in de gelegenheid moeten stellen om haar agenda en mails langs te lopen om zo een en ander te kunnen reconstrueren. Ook betwist zij, dat zij de examens voor 20 mei 2010 heeft nagekeken en dat zij tegen *P*, de examensecretaris, op 20 mei 2010 zou hebben gezegd, dat de examens goed zouden zijn gemaakt, alsmede dat *P* de examens op 20 mei 2010 achter slot en grendel zou hebben gedaan. Zij heeft het examen op 27 mei 2010 nagekeken. Ook al zou het waar zijn, dat zij tegenstrijdige verklaringen zou hebben afgelegd, dan levert dat nog geen dringende reden voor ontslag op staande voet. Voor wat betreft de feiten verwijst zij naar het door haar opgestelde overzicht, dat zij bij de nadere gronden van het beroep heeft gevoegd. Voor zover van belang staat daarin vermeld: "woensdag 19 mei 2010 vrij 10.30 uur examen Biologie in de kast. Nederlands examen BBL nagekeken" "woensdag 26 mei 2010 Vrij. 10.00 uur Biologie KBL examenwerk in school nakijken. 12.00 uur. Biologietoetsen nagekeken."

2.1.3 Appellante betwist de deskundigheid en onafhankelijkheid van Zevenbergen alsmede de juistheid van de uitkomst van zijn rapportage. Het is haar niet bekend over welke stukken Zevenbergen heeft beschikt voor zijn onderzoek. De rapportage is volgens appellante meerdere keren ter verbetering en aanvulling aan verweerder voorgelegd. Reeds daarom kan er geen waarde aan worden gehecht. Bovendien is het geen wetenschappelijk onderzoek, maar een onderzoek gebaseerd op de ervaring van Zevenbergen. De rapportage kan sowieso niet aan het bestreden besluit ten grondslag worden gelegd omdat Zevenbergen zelf stelt, dat er geen sprake is van een match tussen de wijzigingen in het examenwerk en het handschrift van appellante. Dat Zevenbergen wel vermoedt, dat appellante de vervalsingen heeft aangebracht, maakt dit niet anders. Voor het bestaan van een dringende reden is immers vereist, dat deze vast staat. Daarvan is in dit geval op basis van de rapportage geen sprake.

2.1.4 Het valt op, dat de leerlingen niet zijn gehoord. Appellante is van mening, dat verweerder absolute duidelijkheid had dienen te verkrijgen en dus ook de leerlingen had moeten horen. Naar aanleiding van de constatering van drs. Zevenbergen, dat er met

twee verschillende kleuren inkt is gewerkt door de leerlingen, wijst appellante erop, dat leerlingen ook met twee verschillende pennen hebben kunnen schrijven.

2.1.5 Omdat het examenwerk enkele dagen op school heeft gelegen en daarbij buiten het bereik van appellante was, zijn er meerdere personen die in aanmerking komen voor de beweerde aanpassingen in het examenwerk. Het onderzoek van verweerder is ook daarom niet volledig. Ook is niet duidelijk waarom geen aanvullend onderzoek naar vingerafdrukken is gedaan.

2.1.6 Appellante stelt, dat *P* in strijd met de waarheid heeft aangegeven dat een ex-collega tegen hem zou hebben gezegd, dat appellante tegen haar zou hebben erkend de examenwerken te hebben aangepast. Appellante heeft daartoe een verklaring van genoemde ex-collega overgelegd. Verweerder had derhalve moeten twijfelen aan de verklaringen van *P* over de gang van zaken rond 20 mei 2010.

2.1.7 Binnen de school bestaat een bepaalde druk om de cijfers van leerlingen op te poetsen, aldus appellante. De directie van de school is hiermee bekend. Ook gelet op dit feit had nader onderzoek moeten worden gedaan.

2.1.8 Appellante stelt zich op het standpunt, dat de voor ontslag op staande voet vereiste onverwijldheid ontbreekt. Verweerder heeft een maand de tijd genomen voor het onderzoek.

2.1.9 In strijd met artikel 7:677, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek zijn de dringende redenen niet gelijktijdig met het aanzeggen van ontslag op 5 juli 2010 medegedeeld. Dit is eerst op 7 juli 2010 gebeurd.

2.1.10 In het ontslagbesluit is niet vermeld bij welke Commissie van Beroep verweerder is aangesloten. Dit is in strijd met artikel 19, tweede lid, van de geldende CAO.

2.2 Het standpunt van verweerder.

2.2.1 Het bestreden besluit.

Samengevat komt het bestreden besluit op het volgende neer.

De feiten, die verweerder blijkens het bestreden besluit als uitgangspunt heeft genomen, zijn de volgende. Op dinsdag 18 mei 2010 heeft een zevental leerlingen het eindexamen Biologie gemaakt van 13.30 uur tot 16.00 uur. Appellante fungeerde als examinator, *S* als toezichthoudster en *P* als examensecretaris. Op 18 mei 2010, om ongeveer 16.15 uur, vertelde appellante *P*, dat zij het examenwerk op zijn bureau had neergelegd, in een open envelop. *P* deelde appellante mee, dat hij het examenwerk eerst in ontvangst mocht nemen nadat appellante het had beoordeeld. Vervolgens zijn appellante en *P* samen naar de kamer van laatstgenoemde gelopen, waarna appellante het examenwerk heeft meegenomen. De antwoorden voor het examen zijn op 18 mei 2010 om 16.30 uur vrijgegeven door het CITO. *P* heeft deze kort na 16.30 uur voor appellante uitgeprint en deze aan haar gegeven. Op donderdag 20 mei 2010 heeft appellante omstreeks 9.30 uur de examens bij *P* ingeleverd. Zij vertelde daarbij, dat de leerlingen het examen biologie zeer goed hadden gemaakt. *P* leidde daaruit af, dat appellante de examens had nagekeken. *P* heeft vervolgens het examenwerk op de daarvoor voorgeschreven wijze achter slot en grendel opgeborgen. Op diezelfde dag, omstreeks 12.30 uur, bleek na administratieve controle, dat een ingevulde scorelijst ontbrak. Hierop heeft de examensecretaris het werk aan appellante teruggegeven met het verzoek een ingevulde scorelijst toe te voegen. Op dinsdag 25 mei 2010 heeft appellante het werk weer ingeleverd bij de examensecretaris. Op woensdag 26 mei 2010 zijn de examens in een verzegelde envelop per aangetekende post verstuurd naar de

tweede corrector van het *** College. De examensecretaris van het *** College meldde op 1 juni 2010, dat de tweede corrector had geconstateerd dat in de zeven examenwerken Biologie aanpassingen ten gunste van de leerlingen waren aangebracht en dat hierdoor de uitslag van deze examens ver boven het landelijk gemiddelde lag. Naar aanleiding van deze melding heeft de schoolleiding contact met de Onderwijsinspectie opgenomen. Vervolgens is Zevenbergen, grafoloog, ingeschakeld ten einde een grafologisch onderzoek te doen. Daartoe zijn door appellante geschreven stukken aan hem toegezonden, alsmede door *P*, *S* en *Z* geschreven stukken. Zevenbergen heeft *P*, *S* en *Z* uitgesloten als producenten van de aangebrachte veranderingen. Zevenbergen heeft voorts aangegeven, dat de wijzigingen zijn aangebracht met een inkt die visueel afwijkt van de inkt waarmee de examenkandidaat zijn of haar werk heeft ingevuld. In vier van de zeven examens zijn de doorhalingen van de omcirkelde letters bij de mogelijke antwoorden van de meerkeuzevragen op gelijke wijze aangebracht. Gelet hierop is het uitgesloten, dat de veranderingen door de betreffende leerlingen zelf zouden zijn aangebracht.

Op basis van vorenstaande feiten in samenhang met de rapportage van Zevenbergen kan verweerder niets anders dan concluderen dat appellante de wijzigingen heeft aangebracht.

Op 5 juli 2010 is appellante en haar raadsman aangeboden de originele examenwerken in te zien. Zij hebben aangegeven dit niet te willen doen om te voorkomen dat de vingerafdrukken van de raadsman van appellante op de examens terecht zouden komen. Zij hebben wel kopieën van de examenwerken in ontvangst genomen. In het gesprek op 5 juli 2010 heeft appellante opgemerkt dat zij het examen een week na het examen heeft nagekeken. Gevraagd naar haar opmerking op 20 mei 2010 tegen *P*, dat de leerlingen het examen zeer goed hadden gemaakt, merkte appellante op, dat dit juist was. Voorts gaf zij desgevraagd aan dat zij alle examens op 20 mei 2010 tussen 8.30 uur, het gebruikelijke aankomsttijdstip op school, en ongeveer 9.30 uur had nagekeken. Na een schorsing van het gesprek heeft de algemeen rector appellante geconfronteerd met het feit, dat zij twee tegenstrijdige verklaringen heeft afgelegd over de feitelijke gang van zaken. Deze verklaringen zijn niet met elkaar te rijmen. De algemeen rector heeft voorts geconstateerd, dat appellante de rapportage van Zevenbergen niet heeft kunnen ontkrachten.

Het aanbrengen van aanpassingen in de examens is uitermate schadelijk voor het algemene vertrouwen dat in de school als opleidingsinstituut wordt gesteld.

Vervolgens heeft de algemeen rector appellante meegedeeld, dat alle feiten, zowel in hun onderlinge samenhang als ieder voor zich, te duiden zijn als een dringende reden in de zin van artikel 7:678 van het Burgerlijk Wetboek. Dientengevolge kan van verweerder redelijkerwijs niet meer worden gevergd de arbeidsovereenkomst met appellante nog langer te laten voortduren. Tot slot heeft verweerder de arbeidsovereenkomst met appellante met onmiddellijke ingang opgezegd en haar meegedeeld dat zij op staande voet is ontslagen.

2.2.2 In het verweerschrift en ter zitting van 26 oktober 2010 heeft verweerder in aanvulling op het bestreden besluit het volgende – kort samengevat – aangevoerd.

2.2.2.1 Verweerder heeft nog gewezen op het rapport van Zevenbergen, waar wordt gesteld, dat hij tussen de "mutaties" in het examenwerk en het vergelijkingsschrift van appellante schriftkundige overeenkomsten heeft aangetroffen. Naar de mening van Zevenbergen zijn de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten van de combinatie van de

overeenkomsten niet voldoende voor een match die leidt tot rechtstreekse identificatie van appellante, maar hij acht toeval uiterst onwaarschijnlijk.

2.2.2.2 De bewering van appellante, dat zij een week na het examen het werk heeft nagekeken, kan niet kloppen omdat volgens het examenprotocol het examen binnen twee dagen na afname moet zijn nagekeken door de eerste examiner. Voorts klopt de bewering van appellante in het beroepschrift, dat zij het examen op 27 mei 2010 heeft nagekeken, niet met de vermelding in haar eigen feitenoverzicht, waar staat dat zij het examen op 26 mei 2010 heeft nagekeken.

2.2.2.3 Ten aanzien van de door appellante betwiste deskundigheid van Zevenbergen heeft verweerder erop gewezen, dat hij door het Nederlands Forensisch Instituut is doorverwezen naar Zevenbergen als zijnde de deskundige op het gebied van handschriftvergelijking. Indien nodig biedt verweerder aan Zevenbergen te doen horen door de Commissie.

2.2.2.4 Met betrekking tot de opmerking van appellante, dat leerlingen met twee verschillende pennen kunnen hebben geschreven, wijst verweerder op de verklaring van *S*, toezichthoudster bij het examen, dat leerlingen geen andere pennen op hun tafel hadden liggen.

3. Getuigenverhoor.

Op 1 februari 2011 heeft de Commissie een getuigenverhoor gehouden. Voorts heeft de Commissie kennisgenomen van de brief van 14 juni 2010, waarbij verweerder opdracht heeft gegeven aan Zevenbergen om het examenwerk Biologie te onderzoeken, alsmede van de rapporten van Zevenbergen van 17 en 30 juni 2010. Het verschil tussen het rapport van 17 juni 2010 en dat van 30 juni 2010 is gelegen in het feit, dat in het onderzoek dat aan laatstgenoemd rapport ten grondslag ligt, ook de handschriften van *P*, *S* en *Z* zijn onderzocht.

Naar aanleiding van vragen van de Commissie hebben de getuigen – samengevat – het volgende verklaard.

Drs. P.L. Zevenbergen, schriftdeskundige:

Nadat hij aanvankelijk alleen door appellante geschreven stukken had onderzocht en daarover verweerder op 17 juni 2010 had gerapporteerd, heeft hij ook door *P*, *S* en *Z* geschreven stukken onderzocht, gelet op de – in kringen van schriftonderzoekers gewenste – noodzaak het onderzoek in breder verband uit te voeren. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in zijn eindrapport van 30 juni 2010.

Als er sprake is van vervalsingen of toevoegingen door anderen dan de oorspronkelijke schrijver, is dat veelal te zien aan de schriftdynamiek dan wel tremoren. Vervalsingen moeten immers bewust worden geschreven, waardoor de dynamiek uit het geschrevene verdwijnt dan wel duidelijke pauzes in het schrift voorkomen. Hij heeft beide verschijnselen in de onderzochte examenwerken aangetroffen.

Zevenbergen heeft aan onzekerheidsreductie gedaan, dat wil zeggen dat hij heeft uitgesloten dat bepaalde personen de aanpassingen hebben aangebracht. Zo konden de leerlingen zelf niet als dader worden aangemerkt. Bepaalde doorhalingen zijn namelijk in een groot aantal examenwerken op dezelfde wijze aangebracht. Voorts zijn in elk

examenwerk de vastgestelde wijzigingen met een andere inkt aangebracht dan de rest van het examenwerk.

De handschriften van de andere onderzochte personen weken ook te veel af van de aangebrachte aanpassingen om te concluderen dat deze personen de aanpassingen hebben gepleegd.

Op basis van zijn bevindingen heeft Zevenbergen geconcludeerd, dat de aanpassingen in alle examenwerken door dezelfde persoon zijn aangebracht.

In het handschrift van appellante heeft Zevenbergen dertien overeenkomsten aangetroffen die identificatiewaarde hebben. Daarmede is sprake van een aantal aanmerkelijke overeenkomsten. De kans, dat appellante de aanpassingen heeft aangebracht, acht Zevenbergen 95 tot 97 %. Er is sprake van een match bij 100 %. Het had niet uitgemaakt als hij nog twintig andere handschriften had onderzocht; het aantal overeenkomsten tussen de aanpassingen en het handschrift van appellante is daarvoor te groot.

*H. *P*, docent/teamleider, examensecretaris bij het examen Biologie op 18 mei 2010:*

Op 18 mei 2010, de dag van het examen Biologie, kwam *P* uit de praktijkhal, terwijl appellante uit het kantoor van de administratie kwam. Via dat kantoor is zijn kamer toegankelijk. Appellante vertelde *P*, dat zij het examenwerk op zijn bureau had gelegd. Hij antwoordde vervolgens dat zij het had moeten meenemen; vervolgens zijn zij samen naar de kamer van H. *P* gegaan. Een uur na het einde van het examen werden de uitslagen op internet door het CITO vrijgegeven. *P* heeft die vervolgens voor appellante uitgeprint, waarop zij naar huis ging, de envelop met het examenwerk en de uitslagen meenemend. Twee dagen later, op 20 mei 2010, heeft appellante het werk ingeleverd; op woensdag – 19 mei 2010 – heeft appellante BAPO-verlof. Ze zei, dat het examen heel goed gemaakt was. De administratief medewerkster, *Z*, was niet aanwezig; *P* heeft toen het examenwerk zelf achter slot en grendel gedaan. Later constateerde *Z*, dat de scorelijst ontbrak. Na het Pinksterweekend, op 25 mei 2010, kwam appellante terug. De scorelijst bleek onvolledig ingevuld; appellante had niet het totaal aantal behaalde punten ingevuld. Nadat alles goed was ingevuld, heeft *Z* het examenwerk met scorelijst naar de tweede corrector verzonden.

Gevraagd naar een mogelijk motief van appellante heeft *P* geantwoord, dat hij dit niet zou weten.

Naar aanleiding van de bewering van appellante, dat de cijfers moesten worden opgepoetst, heeft *P* desgevraagd aangegeven, dat bij het nakijken rekening wordt gehouden met de leerweg die de leerlingen volgen. Sommige schrijffouten (d en/of t) worden niet meegerekend. Indien echter het antwoord op een vraag “peristaltische beweging” moet zijn, en de leerling invult “peristische beweging”, dan wordt dat niet goed gerekend.

Hoewel de regel geldt, dat examens binnen twee dagen moeten zijn nagekeken en ingeleverd, heeft *P* appellante niet aangemaand, omdat de Pinksteren vlak na het examen vielen en de school toen gesloten was. Dinsdag 25 mei 2010 was de eerste werkdag na de Pinksteren.

*Mevrouw S. *S*, docent, toezichthoudster bij het examen Biologie op 18 mei 2010:*

Leerlingen nemen zelf één pen mee naar het examen. Er mag geen etui op hun tafel liggen. Het etui moet in de tas voor in de klas worden gedaan. Zo is het ook op 18 mei

2010 gegaan. Van één leerling raakte de pen gedurende het examen leeg. *S* heeft haar eigen pen vervolgens aan die leerling gegeven. De naam van de leerling kan zij zich niet meer herinneren.

Tijdens het begin van het examen was er een rommelige situatie omdat appellante de verschillende bladzijden niet netjes had geordend voor het uitdelen. Aan het eind van het examen was de situatie normaal.

*Mevrouw *Z*, administratief medewerkster:*

Haar taak is te bekijken of alle stukken aanwezig zijn zodat de examenwerken naar de tweede corrector kunnen worden gestuurd. Daartoe haalt zij de examenwerken uit de kluis. Bij het examen Biologie bleek geen ingevulde scorelijst gevoegd te zijn; later was deze er wel bij, maar was hij niet volledig ingevuld. Nadat appellante de lijst volledig had ingevuld, heeft *Z* de examenwerken met de scorelijst verzonden naar de tweede corrector. Mevrouw *Z* heeft waargenomen, dat appellante in de kamer van *P* bezig is geweest met het examenwerk.

4. De toepasselijke voorschriften.

Artikel 19, eerste lid, aanhef en onder c, van de toepasselijke CAO-VO 2008-2010 (hierna te noemen: de CAO) bepaalt, dat de werknemer in beroep kan gaan bij de Commissie van Beroep waarbij de werkgever is aangesloten, tegen een door de werkgever genomen besluit inhoudende ontslag anders dan op eigen verzoek, voordat hij de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, of het tijdvak waarvoor hij is benoemd, is verstreken.

In artikel 19, tweede lid, van de CAO wordt bepaald, dat de werkgever de werknemer bij aangetekend schrijven mededeelt dat de werknemer in de gelegenheid is om in beroep te komen bij de Commissie van Beroep, onder vermelding van het adres van de betrokken commissie en de termijn binnen welke beroep openstaat.

Ingevolge artikel 9.a.1, tweede lid, aanhef en onder a en b, van de CAO (voor zover hier van belang) geschiedt het beëindigen van een dienstverband voor onbepaalde tijd:

- a. door opzegging;
- b. door onverwijlde opzegging wegens een voor de werkgever dringende reden als bedoeld in artikel 7:678, c.q. artikel 7:679 van het Burgerlijk Wetboek (BW).

Artikel 7:678, eerste lid, van het BW bepaalt, dat voor de werkgever als dringende redenen in de zin van lid 1 van artikel 677 beschouwd worden zodanige daden, eigenschappen of gedragingen van de werknemer, die ten gevolge hebben dat van de werkgever redelijkerwijze niet kan worden gevergd de arbeidsovereenkomst te laten voortduren.

Ingevolge artikel 7:678, tweede lid, aanhef en onder k, van het BW zullen dringende redenen onder andere aanwezig geacht kunnen worden: wanneer de werknemer op andere wijze grovelijk de plichten veronachtzaamt, welke de arbeidsovereenkomst hem opdraagt.

5. Beoordeling van het geschil.

5.1 Het bestreden besluit strekt tot het met onmiddellijke ingang beëindigen van de arbeidsovereenkomst van appellante (hierna kortheidshalve ook weer te geven als ontslag op staande voet) wegens dringende reden, een en ander met toepassing van artikel 9.a.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de CAO.

5.2 De grond waarop het ontslag op staande voet berust, houdt – samengevat – in, dat appellante aanpassingen in het examenwerk Biologie van zeven leerlingen heeft aangebracht, ten gunste van de leerlingen, hetgeen uitermate schadelijk is voor het algemene vertrouwen dat in de school als opleidingsinstituut wordt gesteld.

5.3 Door appellante wordt niet ontkend, dat er aanpassingen in de zeven examenwerken zijn aangebracht. Zij betwist, dat zij deze heeft aangebracht.

Verweerder heeft zich voor zijn standpunt, dat appellante degene is, die de examenwerken van Biologie heeft aangepast, gebaseerd op de rapportage van Zevenbergen alsmede op de verklaringen van de examensecretaris *P* over de gang van zaken in de dagen na het examen op 18 mei 2010. Die verklaringen acht verweerder meer aannemelijk dan de verklaringen van appellante, met name omdat zij tegenstrijdige verklaringen heeft afgelegd.

5.4 De Commissie stelt vast, dat appellante geen tegenrapport van een deskundige heeft overgelegd. De Commissie heeft bij haar onderzoek naar de vraag, of verweerder zich op goede gronden heeft kunnen baseren op het rapport van Zevenbergen, het volgende in aanmerking genomen.

5.4.1 Ter zitting van 1 februari 2011 heeft de Commissie de originele examenwerken ingezien. Gelet daarop heeft zij vastgesteld, dat de conclusie van Zevenbergen, dat er in elk examenwerk met verschillende kleuren inkt is gewerkt, juist is. Gezien de getuigenverklaring van mevrouw *S*, dat de leerlingen over één pen mochten beschikken en dat zij aan één leerling een andere pen heeft gegeven tijdens het examen, moet het naar het oordeel van de Commissie uitgesloten worden geacht, dat de andere leerlingen dan die welke de pen van *S* had ontvangen, zelf de aanpassingen zouden hebben aangebracht tijdens het examen. Daarom was het ook niet nodig – zoals appellante wenste – om de leerlingen te horen.

De Commissie heeft voorts vastgesteld, dat het handschrift van de geschreven aanpassingen bij de doorhalingen afwijkt van het handschrift van de andere geschreven tekst in het betreffende examenwerk. Dit geldt voor alle examenwerken. Ter zitting heeft Zevenbergen in dit verband gewezen op de ontbrekende schriftdynamiek als geprobeerd wordt het te doen voorkomen dat het betreffende woord is geschreven door een ander dan de schrijver van het stuk dat wordt aangepast. De commissie heeft deze ontbrekende schriftdynamiek bij bepaalde woorden kunnen waarnemen.

5.4.2 Gelet op het vorenstaande is de Commissie van oordeel, dat verweerder zich terecht heeft geschaard achter het standpunt van Zevenbergen, dat er aanpassingen zijn aangebracht in de examenwerken. Appellante heeft dit overigens ook niet ontkend.

5.4.3 Ten aanzien van de vraag, of verweerder op basis van het rapport van Zevenbergen heeft kunnen concluderen dat appellante de aanpassingen heeft aangebracht, acht de Commissie het volgende van belang. Zevenbergen heeft in zijn rapport uitvoerig uiteengezet welke kenmerken van het handschrift van appellante

steeds te herkennen zijn in de aanpassingen. Gelet op de hoeveelheid van deze kenmerken acht hij het in hoge mate waarschijnlijk, dat appellante de aanpassingen heeft aangebracht. Ter zitting van 1 februari 2011 heeft hij in dit verband gesproken van een kans van 95-97 %.

5.4.4 Alles in overweging nemende is de Commissie van oordeel, dat het rapport van Zevenbergen niet zodanige gebreken vertoont in de wijze van totstandkoming of naar de inhoud, dat verweerder zich op basis van dit rapport niet op het standpunt heeft kunnen stellen, dat appellante de aanpassingen heeft aangebracht. Het feit, dat appellante tegenstrijdige verklaringen over de gang van zaken na het examen heeft afgelegd, maken haar ontkenning, dat zij de aanpassingen niet heeft aangebracht, ook niet aannemelijk.

5.5 Het feitencomplex, zoals hiervoor uiteengezet en vastgesteld, levert naar het oordeel van de Commissie voldoende reden op om te concluderen, dat verweerder zich op goede gronden op het standpunt heeft gesteld, dat appellante zich schuldig heeft gemaakt aan ernstig plichtsverzuim en dat dit niet zonder gevolgen kon blijven. Verweerder heeft vervolgens gekozen voor het op staande voet ontslaan van appellante. Dit is de meest vergaande maatregel die een werkgever kan nemen. Alvorens daartoe over te gaan, dient het bevoegd gezag er dan ook volledig zeker van te zijn dat aan alle voor een dergelijk ontslag geldende eisen is voldaan.

5.6 Bij een ontslag op staande voet moet sprake zijn van een objectieve en een subjectieve beoordeling. Gelet op het hiervoor overwogene staat voor de Commissie genoegzaam vast, dat is voldaan aan het objectieve criterium van de aanwezigheid van een dringende reden.

Met betrekking tot het subjectieve criterium overweegt de Commissie het volgende. De subjectieve zijde van de dringende reden houdt in, dat van de werkgever redelijkerwijs niet kan worden gevergd de werknemer met inachtneming van de normale opzegtermijn te ontslaan. Bij een geval van examenfraude kan een school in redelijkheid het standpunt innemen dat met een docente die zich daaraan schuldig maakt niet meer verder gewerkt kan worden. Ten overvloede wordt erop gewezen dat niet gebleken is dat appellante door de schoolleiding zou zijn aangezet tot het opvijzelen van de cijfers. De wens van de schoolleiding om bij het nakijken van het werk rekening te houden met de leerweg, kan niet worden opgevat als het aanzetten tot het aanbrengen van aanpassingen zoals door appellante gepleegd. Door het handelen van appellante wordt de goede naam van de school geraakt.

5.7 Ten aanzien van de stelling van appellante, dat de vereiste onverwijldheid ontbreekt, overweegt de Commissie het volgende. Op 1 juni 2010 werd de schoolleiding op de hoogte gebracht van het feit, dat aanpassingen in het examenwerk Biologie waren aangebracht. Zij heeft vervolgens met de Onderwijsinspectie contact opgenomen. Op 8 en 9 juni 2010 heeft de advocaat van verweerder telefonisch gesproken met Zevenbergen met de vraag, of hij bereid was een opdracht van verweerder te aanvaarden. Bij schrijven van 14 juni 2010 heeft verweerder de opdracht aan Zevenbergen toegezonden. Op 11 juni 2010 heeft de schoolleiding appellante geconfronteerd met het vermoeden dat zij ten gunste van de leerlingen veranderingen in het eindexamenwerk Biologie had aangebracht. Appellante is vervolgens geschorst voor de duur van het onderzoek. Op 30 juni 2010 heeft de door verweerder geraadpleegde

deskundige, Zevenbergen, zijn rapport aan verweerder uitgebracht. Op 1 juli 2010 is dit rapport aan appellante en haar raadsman verzonden, met een uitnodiging voor een gesprek op 2 juli 2010. In verband met de verhindering van de raadsman op die dag is het gesprek verschoven naar 5 juli 2010. Vervolgens heeft op 5 juli 2010 het gesprek tussen de schoolleiding, appellante en haar raadsman plaatsgevonden. Bij schrijven van 7 juli 2010 is het bestreden besluit aan appellante toegezonden.

Gelet op de vereiste zorgvuldigheid kan naar het oordeel van de Commissie niet worden staande gehouden, dat, gelet op vorenweergegeven feitenrelaas, niet is voldaan aan de eis van onverwijldheid. De stelling van appellante treft derhalve geen doel.

5.8 Uit de stukken is de Commissie genoegzaam gebleken, dat op 5 juli 2010 aan appellante de dringende redenen voldoende duidelijk is gemaakt. Ook de hier op betrekking hebbende grief van appellante faalt.

5.9 Weliswaar heeft verweerder in het bestreden besluit niet het adres van de Commissie vermeld, maar nu appellante tijdig beroep bij de bevoegde commissie heeft ingesteld, is zij niet door dit gebrek geschaad.

5.10 Ook overigens is niet gebleken, dat het bestreden besluit voor vernietiging in aanmerking komt. Het daartegen gerichte beroep dient dan ook te worden verworpen.

6. Beslissing.

De Commissie verwerpt het beroep.